

21.07.2026

Robert Rajczyk

Węgry: wygaszenie kadencji prezydenta

słowa kluczowe: prezydent Węgier, Tamás Sulyok, Péter Magyar, Viktor Orbán, Ágnes Forsthoffer, Zgromadzenie Narodowe, TISZA, Fidesz

Zgodnie z 17. poprawką do Ustawy zasadniczej Węgier (*Magyarország Alaptörvénye*), od 20 lipca obowiązki prezydenta państwa pełni przewodnicząca parlamentu Ágnes Forsthoffer. Zgromadzenie Narodowe w ciągu 30 dni wybierze nową głowę państwa, jednak tylko do czasu wejścia w życie nowej konstytucji i nie dłużej niż na 5 lat. Dysponująca konstytucyjną większością mandatów partia Szacunek i Wolność (*Tisztelet és Szabadság*, TISZA), która wygaszając mandat prezydenta, dowiodła swojej sprawczości politycznej, utrzymuje, że działanie to było niezbędne do zapowiadanego przed wyborami przywrócenia praworządności. Największe ugrupowanie opozycyjne Fidesz, które zmagają się z problemami wewnętrznymi, kwestionuje prawomocność decyzji o skróceniu kadencji prezydenta Tamása Sulyoka i określa ją mianem arbitralnego działania podyktowanego doraźnym celem politycznym.

1

Tło polityczne zmian. Postulat dymisji prezydenta Tamása Sulyoka oraz pozostałych osób kierujących pracami naczelných organów państwa (z wyjątkiem prezesa Narodowego Banku Węgier) lider TISZA, a obecnie premier Péter Magyar formułował już w noc wyborczą po zakończeniu zwycięskiego dla jego ugrupowania głosowania, 12 kwietnia. Kilkakrotnie ponawiając publicznie żądanie rezygnacji tych funkcjonariuszy publicznych ze stanowisk, wskazywał, że zostali oni wybrani przez poprzednią koalicję rządową Fidesz-KDNP. Jednocześnie podkreślał, że uzyskanie przez TISZA w kwietniowych wyborach 141 spośród 199 miejsc w Zgromadzeniu Narodowym stanowi silny mandat społeczny do realizacji zapowiadanej w programie wyborczym ugrupowania sanacji życia politycznego i społecznego na Węgrzech. Wobec odmowy rezygnacji ze stanowisk premier Magyar zapowiedział wprowadzenie zmian w drodze 17. nowelizacji Ustawy zasadniczej ([„Komentarze IEŚ”, nr 1654](#)).

Kryzys konstytucyjny. Wygaszenie kadencji prezydenta przed upływem terminu na mocy jednozdaniowej poprawki do Ustawy zasadniczej krytykuje opozycyjny Fidesz. Według lidera partii, byłego premiera Viktora Orbána, arbitralna decyzja większości parlamentarnej doprowadziła do kryzysu konstytucyjnego oraz ograniczenia demokracji na Węgrzech. Niemniej prezydent Tamás Sulyok, mimo zastrzeżeń prawnych wobec skrócenia kadencji i prób zablokowania tej decyzji, podpisał nowelizację przepisów, na mocy których 20 lipca przestał pełnić urząd. Brak kontrasygnaty mógłby narazić T. Sulyoka na odpowiedzialność konstytucyjną. Wynika to z obowiązujących rozwiązań ustrojowych, zgodnie z którymi ani prezydent, ani Trybunał Konstytucyjny nie mogą poddawać zmian w Ustawie zasadniczej kontroli normatywnej, lecz jedynie kontroli legalności ich uchwalenia.

Wybory prezydenckie. Nowy prezydent Węgier ma być wybrany w ciągu 30 dni od daty wygaśnięcia kadencji dotychczasowej głowy państwa. W tym okresie obowiązki prezydenta wykonywać będzie przewodnicząca Zgromadzenia Narodowego Ágnes Forsthoffer, którą z kolei na czele parlamentu zastąpi tymczasowo jedna z wiceprzewodniczących izby – Anikó Hallerné Nagy. Zgodnie z zapowiedziami premiera Magyara nowy prezydent ma być osobą, która „uosabia jedność narodu”. Do zgłoszenia kandydata wymagane są podpisy co najmniej 40 posłów. Oznacza to, że formalnie kandydatów mogą samodzielnie zgłaszać parlamentarzyści TISZA i Fideszu. Pozostałe kluby parlamentarne, tj. KDNP oraz skrajnie prawicowy Mi Hazánk, mogą to zrobić jedynie w porozumieniu z Fideszem. Prezydent wybierany jest większością dwóch trzecich głosów Zgromadzenia Narodowego w głosowaniu tajnym.

Komentarz

Skrócenie kadencji dotychczasowego prezydenta dowodzi sprawczości nowej większości parlamentarnej w realizacji programu przebudowy funkcjonowania Węgier, określanego jako „Oczyszczający ogień”. Według zapowiedzi szefa węgierskiego rządu, we wrześniu 2026 r. ma rozpocząć się debata nad kształtem konstytucji, której przyjęcie będzie zwieńczone ogólnokrajowym referendum. W wypowiedziach publicznych Péter Magyar wskazywał na propozycję wprowadzenia powszechnych wyborów prezydenckich. Opowiedział się także za przyznaniem czynnego prawa wyborczego osobom, które ukończyły 16 rok życia. Viktor Orbán, lider borykającego się z problemami wewnętrznymi opozycyjnego Fideszu¹ – który wraz z KDNP zbojkotował prace nad 17. nowelizacją Ustawy zasadniczej – utrzymuje, że Tamás Sulyok „padł ofiarą przemocy politycznej, a działania TISZA wywołały kryzys konstytucyjny”. Z kolei prezydent, podpisując nowe przepisy, wskazywał, że część z nich, np. limit kadencji parlamentarnej, narusza zasady demokracji. Dla obecnej większości parlamentarnej wybór nowego prezydenta będzie testem politycznej wiarygodności. Apolityczny kandydat nominowany w wyniku szerokiego konsensusu społecznego, a jednocześnie skłonny pełnić funkcję maksymalnie przez 5 lat, uwiarygodniłby deklarowaną przez TISZA agendę odnowy życia społecznego i politycznego Węgier. Z kolei opozycyjny Fidesz najprawdopodobniej będzie kwestionował legitymację nowej głowy państwa, podważając jednocześnie legalność odwołania Tamása Sulyoka.

¹ Rezygnacja z funkcji przewodniczącego klubu, odejście z polityki do chińskiego koncernu BYD b. szefa dyplomacji oraz krytyka przywództwa i polityki rządzącej poprzednio koalicji przez b. ministra administracji i rozwoju regionalnego Tibora Navracsicsa oraz b. pełnomocnik rządu ds. badań kosmosu Orsolyę Ferencz.